

GOVOR AKADEMIKA I PROFESORA PREDRAGA MIRANOVIĆA

Dame i gospodo, vaše ekscelencije,

Dozvolite mi da prvo pozdravim domaćina ove svečanosti, rektora državnog univerziteta profesora Vladimira Božovića. Zadovoljstvo mi je što sam u prilici da pozdravim naše uvažene goste, predsjednika Crne Gore gospodina Jakova Milatovića, predsjednika Skupštine Crne Gore gospodina Andriju Mandića, visoke predstavnike izvršne vlasti i sudske vlasti, vjerske velikodostojnike, sve prisutne državne zvanice, kolege, studente, goste i prijatelje iz inostranstva. Danas slavimo 50 godina Univerziteta Crne Gore. Veliki jubilej za Crnu Goru, ali mali praznik u okviru zajednice univerziteta, jer univerzitet je veoma stara institucija. Jedna od rijetkih, pored crkve i parlamenta, koje su preživjele srednji vijek i još uvijek traju. Rijetke su države koje se mogu pohvaliti da su od samih početaka svog milenijumskog trajanja osnivale univerzitete i razvijale se zajedno sa njima. Ali su rijetke i one druge, hiljadugodišnje države čiji je točak istorije postavljen na kolosjek koji nije vodio putevima nauke, pismenosti, obrazovanja. Upravo takva je Crna Gora. Naša istorija nije istorija univerziteta, već istorija ratovanja, borba za životni prostor, borba za državu i slobodu. Periodi mira nijesu bili prilika za društveni i ekonomski razvoj, već samo priprema i mobilizacija za novi rat. Takva istorija nam je nametnula svoje junake i vrijednosti. U pjesmama je bilo mjesta samo za ratnike i pobjednike bitaka, nismo slavili rijetke učene i pismene ljude. Siromašna Crna Gora nije razmišljala o osnivanju univerziteta, imala je prečih briga, a omladina koja je odlazila da se školuje uglavnom se nije vraćala u Crnu Goru da doprinese njenom razvoju. Naši preci su uz velika odricanja školovali djecu jer su davno shvatili da je znanje najbrži put za izlazak iz siromaštva. Mnogo godina kasnije shvatila je i Crna Gora da ne može da se razvija i ne može da napreduje bez sopstvene inteligencije i bez sopstvenog univerziteta. Dugo smo se nehajno odnosili prema svojoj mladosti i pameti. Dugo smo čekali na generaciju koja će se odvažiti da to promijeni. Danas odajemo počast ljudima koji su prije 50 godina donijeli hrabru odluku da osnuju univerzitet u zaostalom društvu, gdje su se doktori nauka mogli lako prebrojati. Odajemo počast ne samo osnivačima, jer Univerzitet Crne Gore je izgrađen prije svega zahvaljujući ogromnim ulaganjima i odricanjem generacija građana Crne Gore. Izgrađen je sa velikim očekivanjima i nadanjima da gradeći univerzitet, grade bolje i bogatije društvo. Gradili su instituciju za koju su vjerovali da će akademska izvrsnost, marljivost, posvećenost studentima, nauci, kulturi i opštem dobru biti jedini kriterijumi po kojima se ljudi prepoznaju i razlikuju. Univerzitet je u konačnom postigao svoj cilj: promijenio je Crnu Goru nabolje. Nije doprinio samo ekonomskom razvoju, bitno je doprinio i emancipaciji i afirmaciji ovog društva, doprinio je samosvijesti o tome šta možemo i koliko možemo kao zajednica da postignemo. I možda najvažnije, Univerzitet je promijenio društvenu paradigmu da se država brani samo na bojnopolju. Ona se prije svega brani znanjem, jer da nije bilo državnog univerziteta, ne bi bilo ove i ovakve Crne Gore.

Poštovani prijatelji, već 50 godina amblem Univerziteta Crne Gore krase knjige. To nije slučajnost, jer knjiga jeste univerzalni simbol znanja, ali knjiga je i simbol Crne Gore. Izgleda kao čudo da je plemensko društvo koje se dugo držalo usmene tradicije, u kome se malo zapisivalo, a više usmeno prenosilo i pamtilo, u kome su pismeni ljudi bili izuzeci, da je takva polumitska Crna Gora dala tri najznačajnije knjige na južnoslovenskom prostoru. Ove godine slavimo dinastiju koje nije vodila bitke, ali nam je dala prvu knjigu: Oktoih. Slavimo i Njegoša i njegov Gorski vijenac. Slavimo i veliku pravnu knjigu Bogišićev Opšti imovinski zakonik. Nas su pobjede u ratovima proslavile i održale, ali su nas ove knjige utemeljile i postavile visoko na kulturnoj mapi svijeta. Zato današnji dan, kada slavimo knjigu i znanje, kada slavimo 50 godina Univerziteta, današnji dan nije praznik samo akademske zajednice, profesora i studenata, današnji dan je praznik Crne Gore. Neka nam je svima srećan dan našeg univerziteta!